

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

יב.

עין משפט
נר מצוה

ב א ב מ"י פ"ג מהל'
עבודת כוכבים הלכה ז
סמך לאון ט טושי"ע י"ד
סמך קק ספיק ב:
בא ג מ"י שם הלכה ח
טור ש"ע שם ס"א:
בב ד מ"י פ"א מהל'
זולת ושומרת נפש
הלכה ו סמך עין עט
טושי"ע י"ד סמך קטו
ספיק ה בהג"ה וטושי"ע
ח"ט סמך תם ספיק ט:
בג ה מ"י פ"ב מהל'
שבת הלכה כ סמך
לאון פה טור ושי"ע א"ח
סמך ש"ע ספיק טו:
בד ו מ"י פ"ג מהלכות
עבודת כוכבים הל' ז
סמך לאון י"ט טור ושי"ע
י"ד ט"ז ק"ס ס"ב:
בז ז מ"י שם הלכה ח
בהג"ה:

דלמא מהדר ישראל אפיה. וא"ת מאי שנה משאר איסורים
דעלמא דשריא ביוזא ונכנס וי"ל דהא דשרינן בעלמא
יוזא ונכנס היינו היכא דנתפס כנגד אס מלאו ישראל וצבע ליה
לדינא אבל הכא יכול לחמוצ הכף של נבלה בקדירה ויאמר להגיס את
תבשילך נתכוונתי שלא יקדיח אי נמי
הכא מיירי בתבשיל אכסנאי דלא
מרתת מיניה ולרצא איכא למימר
דשרי יוזא ונכנס אפי' מבכסנאי
ומשום הכי לא מייתי רצא מבכסר
נבלה לדמי עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים דהתם עובד כוכבים מרתת
למלא חזי ליה ומצב ליה צדינא:
וְשָׂרִי עוֹבֵד בְּכֹכְבִים נְבִיאָה בְּקִדְרָא.
פירש ר"י שדי צשר כחושה
שלו ושקיל צשר שמינה כדי להרוח
אבל צחוס כדי להכשיל את ישראל לא
חיישין אפילו הולך למחוק ורציה
מדלקמן צפרק שני (דף לז:): גבי
היא ארצא דמורייסא דלא חייש
למעורבת חמרנא כיון דקיימא
דמורייסא גלומא פ"י צוחא וקיימא
דחמרנא צארבעה לומי פירוש צארבע
זווי ומחא עטמא צענקין צלל יוס
קדירות שלנו לשפוחותינו עבודת
כוכבים ולא חיישין דלמא הטיילה
איסור צמוכו: **דבנותה** ה"ג לא
חשו חכמים דמי עבודת כוכבים
ביד עובד בוכבים. פירש הקונטרס
דנימא דמיס הללו שהוא לוקח מהן
צשר זו של בני תוכה הן וכבר היו
נקרצים לעבודת כוכבים ואסורין
מדאורייתא דכמי לא ידעך צידך
מאומה משמע דלא ציי נמי אס הוה
ידעינן צודאי שהם של עבודת כוכבים
אסורין ושאי הכא משום דלא חשו
ולרצא אפי' למיחש חיישין ואסור
וקשיא דלקמן דפ"צ (דף סד: ושם ד"ה
מסתברא) קאלמא דרבי יצבי וקמיציעיא
לסו דמי עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים אסורין או מותרין ומסיק רב
נחמן דמותרין ומייתי רציה ממתניתין
עובד כוכבים שהיה נושה צו ישראל
מנה ומכר עבודת כוכבים והציל לו
המעות מותרים ושמה משום הכ
קשיא פ"ה דמי עבודת כוכבים
שנקרצים היו לעבודת כוכבים ולא
דמי דהיא דפ"צ (לקמן סד:): דשרי חליפי עבודת
כוכבים וחליפי עבודת כוכבים אינם
אסורים אלא כשהחליפם ישראל אבל
כשהחליפם עובד כוכבים מותרין
מיהו קשיא דאפי' הוו נקרצין לעבודת

שפיתת קדירה כשמניחין אותה אלל האור על גבי כירה קרי שפיתת
לשון שפות הסיר (יחזקאל טז): ולא חשו חכמים. אע"פ סמך
איסור אלל היתר מאל. הכא נמי אע"פ שצני העיר האסורין סמוכין
לצני חוזה לה שאין להם עבודת כוכבים היום לא חשו: מאי לא חשו.
איכא למימר צשתי קדירות דלילך

הכא דכוותה: משום צשר נבילה.
ואע"ג דאיכא למיחש לאיסור דאוריית'
לא חשו לאחזוקי איסור בקדירות מן
הספיקא: הכא נמי. לא מחזיקין
דמי עבודת כוכבים צדי עובדי כוכבים
צצחולה לה דנימא אסור למכור להם
צזהמה (ה) דשמיס הללו שהוא מקבל מהן
מחמת צזהמה זו דמי עבודת כוכבים
הן שהצחמה היום לצורך בני תוכה
היא ונקרצים היום לעבודת כוכבים
והוא איסור דאורייתא מלא ידעך צידך
מאומה וגו' (דברים יג) וכ"ש היכא
דידעינן דמשל חוזה לה הן דלספק
איסורא דרצנן לא חיישין דנימא
דלמא האי צברא שייך צמר בני
תוכה והוה היום יוס אידו ועבר האי
צברא אדרצנן דאסרי לישראל לשאת
ולתת עמם ציוס איד: רצא אמר.
היא לא חשו לאו לצשר נבילה קאלמר
דלילך מינה דכוותה דלא ניחוש דמי
עבודת כוכבים דהא לא דמי דהתם
לית הגאה לעובד כוכבים דישדי
נבילה לקדירה (ו) דמיסתפי דאי חזי ליה
ישראל מצב ליה צדינא אבל הכא
מתחין עובד כוכבים לעשות רצון
צחילו אלל ה"ק לא חשו להם חכמים
משום צישולי עובדי כוכבים דלמא
סמך ישראל (ז) לעובד כוכבים לצשליה
וקאחיל צשולי עובדי כוכבים דרצנן:
וה"ג היכא דפשיטא דמיס הללו
מתוך תיבתו לקחם וליכא למיחש
לאיסורא דאורייתא לא חשו חכמים
לספק איסורא דרצנן: משום יוס
אידס. למיחש דלמא האי עובד
כוכבים שייך צמר בני תוכה ושקיל
וטרי האי ישראל צדיה ציוס אידו:
רצא צר עולא אמר. ציוס אידס של
צני עוה לא שרר ר"ח לשאת ולתת עם
צני עטלוחא ולא דמי לשתי קדירות
דהתם ליכא למיחש משום צישולי
עובדי כוכבים מני א חכמי ישראל
חול גלימא צגחולס אבל הכא איכא
למיחש דלמא האי עובד כוכבים שייך
צמר בני תוכה הואיל וסמוכה לה
ומתני' דקמתי דחוזה לה מותר לאו
צסמוכה כולי האי קאלמר ור"ח לפני

(א) [ומספתא פ"ו ה"ג],
(ב) שבת סד: קמו: צילה ט"ה,
(ג) צ"ל חמה, ד' לפי גי'
רש"א ה"א וי"ל דהלכתא
כצו מדפריך הכא והא ארי'
א"ה

גליון הש"ס
גמ' אילימא דלא מתחיה.
עין ירושלמי פ"ט דנבלה
על משנה ב:

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה הכא
נמי וכו' להם צזהמה
מפני שמיס וכו' היום
לעבודת כוכבי ואסורין
מדאורייתא כ"ל וימת
והוא נחמק: (ב) ד"ה
רצא וכו' ומיסתפי:
(ג) בא"ד ישראל על
העובד כוכבים:

לעזי רש"י
שנושא"ה. עולקה.

מוסף רש"י
כל מקום שאסרו
הכמים מפני מראית
העין. שלא יחשדוהו
צאיסור (שבת סד:).

רבינו חננאל

עטלוזה של עוה מה
היא כלו עוה מותרת או
אסורה אמר ליה לא הלכת
לצור מייק רצואי ישראל
ועובד כוכבים ששפתו
שתי קדירות צ"ג כירה
אחת ואמרו חכמים כי
עבודת ישראל מותרת ולא
חשו לה כלום. מאי לא
חשו לה משום דבר
נבילה ולא אמרי' דלמא
אהר אפיה ישראל ושרא
ליה עובד כוכבים בשר
נבילה בקדירה דכוותה
הכא נמי לא חשו לה
חכמים בדמים הנמצאים
ביד בני עוה משום דמי
עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים ולא אמרי' דלמא
בן עטלוזה היבנתו ליה
ולמה דימה לו הדבר
לצור שכן היו דירחם
ישראל ועובד כוכבים
והיו מבשלין יחדו. רב
אמר לא חשו להן
חכמים משום בישולי
עובדי כוכבים דכוותה
הכא לא חשו להן משום
יוס אידס כלומר כש
שכל אחד ואחד מבשל
קדירותו כן כל אחד מקום
שיש בו עבודת כוכבים
הוא יוס אידו: רבה
בר עולא אמר לא חשו
להם חכמים משום צינורא
פ"י שבא ניתוח צינורא
מפי העובד כוכבים
ונפלה בקדירה של ישראל
דכוותה הכא נמי לא
חשו להן חכמים משום
לפני אידיהן הואיל ואין
העבודת כוכבים עצמה
בתוך עוה אבל ביוס
אידס עצמו אסורה אפילו
עוה: פ"ב מהו לילך
לשם פ"י שלא לשם משא
ומתן אלא (לע"ז) ולצבור
מתוך למקום אחר בזמן
שהדרין מיוחדת לאותו
מקום אסור. אבל אם
מן הדרך ההוא הוא
הולך גם למקום אחר
מותר כו'. ת"ר יש
לו קוץ בפני עבודת
כוכבים לא ישחה ויטלנו
מפני שנראה כמשחחה
מפני שנראה כוכבים ואם
אינו נראה כמשחחה
מותר וכן אם נתפורו
לו מעות בפני עבודת
כוכבים לא ישוח ויטלם
מפני שנראה כמשחחה
לעבודת כוכבים ואם
אינו נראה כמשחחה
מותר. מעיין המושך
מיום בפני עבודת כוכבים
לא ישחה ויטלנו
מפני שנראה כמשחחה
לעבודת כוכבים וכן
פירצופות המקלחין מים
בכרכין לא יניח פיו
על פיהם וישתה מפני
שנראה כמשך לעבודת
כוכבים. וצריכין דאי תנא
קוץ וכו' ופשוטה

כוכבים אינם אסורין דצענין עבודה שנעשית כעין פנים כדאמרין
לקמן פרק רבי שמעאל (דף נ"א). ורק מקל לפני חייב משום דררבה
בכך והמקל אינו נאסר דצענין תקרובת כעין פנים וליכא ויש
פירושים אחרים שהג"י רש"י דאצי לא ס"ל הך ממני' דלקמן פרק
צתרא (דף סד:): דוחק הוא לומר דאצי ורצא ורצא צר עולא
לא שמיע להו ועוד קשיא מפ"צ אהיה צפרק אין מעמידין (לקמן
דף נ"ג). גבי והולכין לתרפות מ"ר ישראל שהוכך ליריד של עובדי
כוכבים וכו' עובד כוכבים שהולך ליריד צין בהליכה צין צחורה
מעותיו מותרין דלמרינן אימור חמרנא צין גלימא צין משמע האי
עבודת כוכבים צין אסור אלמא חליפי עבודת כוכבים אסורין פ"י
ר"ת דהיא דפ"צ (לקמן סד:): דשרי חליפי עבודת כוכבים היינו בעובד
כוכבים שפורע חובו מדמי עבודת כוכבים שמכר דהאי דלמר דעבודת
כוכבים תופסת דמיה היינו מוהיית חרס כמורה ויינו דוקא כשהחליפה
ישראל אבל כשהחליפה עובד כוכבים לא שייך אבל הכא וצפרק אין
מעמידין (לקמן דף נ"ג). מיירי שהעובד כוכבים מקצה הדמים לצורך
עבודת כוכבים אחרת ולכן אסורין הדמים וא"ת דאצי קאלמר הכא
דלא חשו לצני חוזה לה משום דמי עבודת כוכבים הא לצני תוכה
אסור חסוד דמי עבודת כוכבים ומ"ש מדלקמן פרק אין מעמידין
מותר אף לידועים שהם בני תוכה ואומר ר"י דהכא מיירי ציריד
שהוא קצוע לקנות שמשישי עבודת כוכבים ולכריה הלכך לצני תוכה אסור
דאיכא למיחש לדמי עבודת כוכבים אבל התם מיירי ציריד
שאינו קצוע לכך ולפיכך יש לתלות צאימר גלימא צין ורצא פליג ואמר אי
הוה לן למיחש לדמי עבודת כוכבים שהיה היריד עשוי לכך
חיישין ואפילו צחולה לה אבל רצא דאין היריד עשוי לכך ומשום יוס אידס
איציעיא ליה: **ב** מקום שאסרו חכמים מפני מראית
העין וכו'. פ"י רצ נסים גאון דאין הלכה כצו מדתנן פרק שני דחולין
(דף מ"א. וע"ש צמוס) וצדוק לא יעשה כן שלא יתקה המינים ועוד תנן
צצבת (דף קמו): שוטחן צחמה אבל לא כנגד העם אלמא לא אסרו צחזר
אע"ג דצדוק אסור מפני מראית העין כן קצלתו צצבת מפני מורי
החסיד וצתוספות צצניו יהודה מנחמי נראה (ר"י א) דהלכתא כצו
כדפרישית צצבת פ' צמה אשה (דף ק"ה. ושם ד"ה אמר): **והאמר** רב
יהודה: אמר רב וכו'. ואף על גב דפליגי ציה תנאי צפרק צמה אשה
(שבת דף סד:): מ"מ לא צני למתך דפליגא הך צרייתא על רצ יהודה:
פירצופות

אידיהן הוא דשרי וה"ק לא חשו להם חכמים לשמא נחזה צינורא
מתוך קדירת עובד כוכבים מתוך קדירת ישראל הואיל ואיסור קל
הוא חדא דלא צשתי ועוד דאי נמי שתי צביל צרובא ה"ג לא חשו
לאיסור חוזה לה של בני עוה ואע"פ סממוכה לה ממש: כל היכא
דמי שיש צה עבודת כוכבים משמע שהיוס עובדין ליראה שלהם:
אסור ליכנס לטובה. משום חשד דלמרי איהו נמי אזיל למפלת: יש
לו קוץ. נתחב לו קוץ צרגלו: ואם אינו נראה. מפרש לקמן:
פירצופות המקלחין מים. פירצופות אדם חלולין ונכנס סילון מים
לאחוריהם לתוכן ויואחין דרך פיהם: צצרכים. דרך יושבי כרכים
להתנהג צגדולה לה נקט כרכים: ע"ג סילון. צינור ממוצר
צקרקע: מפני סכנה. שלא יבלע עלוקה שנשוא"ה צלע"ו: אינלמא
דלא מיסחזי. שאין אדם רואהו: כל מקום שאסרו חכמים.
צצר המותר ואסרוהו מפני מראית העין שהרואהו חושדו צצצר
עצירה: אפילו צחדרי הדירים אסור. צמקום שאין אדם רואה
אסרוהו: ואם אינו נראה כמשחחה. שפונה אחריו או צידו
ללד עבודת כוכבים: למיול קמיה. עד שיעבור מנגד עבודת
כוכבים: אבל מעיין דאיכא סכנה דאי לא שסי מייס. צצמא:

(ס) דפסקין צאימר חמרנא צין גלימא צין וה"ג נאמר הכי ויהא
שהוא קצוע לקנות שמשישי עבודת כוכבים ולכריה הלכך לצני תוכה אסור
דאיכא למיחש לדמי עבודת כוכבים אבל התם מיירי ציריד
שאינו קצוע לכך ולפיכך יש לתלות צאימר גלימא צין ורצא פליג ואמר אי
הוה לן למיחש לדמי עבודת כוכבים שהיה היריד עשוי לכך
חיישין ואפילו צחולה לה אבל רצא דאין היריד עשוי לכך ומשום יוס אידס
איציעיא ליה: **ב** מקום שאסרו חכמים מפני מראית
העין וכו'. פ"י רצ נסים גאון דאין הלכה כצו מדתנן פרק שני דחולין
(דף מ"א. וע"ש צמוס) וצדוק לא יעשה כן שלא יתקה המינים ועוד תנן
צצבת (דף קמו): שוטחן צחמה אבל לא כנגד העם אלמא לא אסרו צחזר
אע"ג דצדוק אסור מפני מראית העין כן קצלתו צצבת מפני מורי
החסיד וצתוספות צצניו יהודה מנחמי נראה (ר"י א) דהלכתא כצו
כדפרישית צצבת פ' צמה אשה (דף ק"ה. ושם ד"ה אמר): **והאמר** רב
יהודה: אמר רב וכו'. ואף על גב דפליגי ציה תנאי צפרק צמה אשה
(שבת דף סד:): מ"מ לא צני למתך דפליגא הך צרייתא על רצ יהודה:
פירצופות